

VIKA KYRKA

Vika kyrkby 2:12, Vika församling, Falu kommun

BESKRIVNING

Bygden runt Vika tillhör Dalarnas tidigast koloniserade och mest betydande under järnålder och medeltid. Landskapet är mycket varierat, med sina vattendrag, skogar och öppna odlingsmarker. Den historiska bebyggelsen ligger samlad i klung- och radbyar, ofta i nära kontakt med fornlämningsområden. Sockenkyrkan ligger på en ås som skiljer Vikasjön från den mer vidsträckta sjön Runn. Intill finns en liten centrumbildning och ca 200 meter söderut ligger prästgården, med huvudbyggnad uppförd 1863. Området har klassats som riksintresse för kulturminnesvården.

Vika kyrka, med kyrkogårdens norra kvarter i förgrunden –
digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Kyrktomten

Kyrkogården har genom utvidgningar 1879 och 1924 fått sin huvudsakliga utsträckning västerut. Östra hälften inhägnas av ett gjutjärnstaket - lokalt tillverkat - och den västra av häckar. Den utplanade tomten har stenlagda terrasseringar i söder och öster. Höga björkar skuggar, på norra sidan även tujor. Gravstenarna i norra kvarteren är genomgående låga, placerade i raka, öst-västliga rader med rygghäckar. Södra sidans kvarter har gravar i nord-sydlig riktning. Närmast kyrkan finns en grupp mer påkostade, höga gravstenar, delvis med sandgravar och järnhägnader.

I en axel rakt väster om kyrkan finns ett *gravkor*, uppfört 1893 i nygotisk stil. Fasaderna är slätputsade vita, fönsteröppningarna spetsbågiga och sadeltaket täckt med falsad plåt. Gavelröstena och hörnen kröns av kvadratiske tinnar.

Klockstapeln är uppförd av runda, kraftiga stolpar, har faluröda panelfasader och plåttäckt sadeltak. Sannolikt uppfördes den på 1600-talet – delvis av resvirke från en äldre stapel. Brädinklädnad gjordes 1702. En tidigare mittspira och fyra små hörnspiror ersattes 1817 med nuvarande sadeltak.

Gravkoret används numera som museum för kyrkoinredning som tagits ur bruk –
digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Kyrkans exteriör

Kyrkobyggnaden som är senmedeltida består av ett stort och högt långhus, under brant, spåntäckt sadeltak. Vinklat mot söder är ett vapenhus vars röste upprepar långhusgavlarnas branta resning. I norr ansluter sakristia och sidokapell, vilka till det yttre bildar ett enhetligt sidoskepp med snedtak.

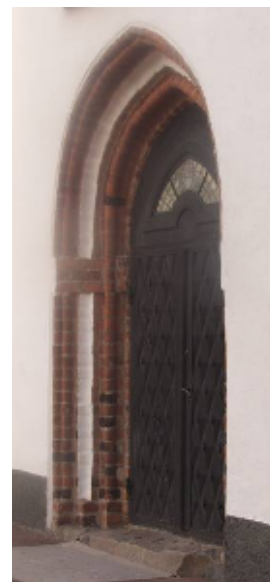
Kyrkans södra sida – digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Södra portalen

Kyrkans nedre murar består av gråsten, de övre av tegel. Sockeln är spritputsad och grå. I övrigt är fasaderna slätputsade och kalkavfärgade i en vit nyans som drar åt ockragult. Blindingar pryder södra och västra gavlarna. Omfattningar av profilerat tegel inramar de två portalerna i söder och väster. Västra portalen har en pardörr klädd med tjärade rutiga panel, samt ett litet segmentformigt överljusfönster. Huvudingången i vapenhusets gavel har en pardörr av stående, tjärade bräder. Ovanför portalen sitter ett litet fönster med omfattning i flera språng.

Västra portalen –
digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Fönsteröppningarna är rundbågiga, med brunt målade fönstersnickerier. Norra och västra sidans fönsterbågar från 1776 har blyinfattat, grönskimrande glas, medan södra sidans fönster från 1817 har ofärgade rutor i spröjsverk av trä. Framförvarande solbänkar är av svartmålad plåt med vågformiga framkanter. Utöver långhusets fönster finns tre fönster i sakristian, tre små medeltida fönsteröppningar: i kuren och i vapenhuset. Fönstret över västra ingången upptogs 1917.

Ett av norra sidans fönster –
digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Kyrkans interiör

Vapenhuset täcks av ett stjärnvalv, med sköldbåge endast mot långhusets södra mur. Strålarna formar sig i hjässorna till fyra manliga figurer. Väggarna har i panelhöjd bemålats med draperier och fruktgirlander i gråblått (sannolikt 1683)

En tung port klädd med rutig panel för in till *kyrkorummet*, täckt av tre stora, rikt indelade stjärnvalv, murade samtidigt med ytterväggarna och därför utan sköldbågar. Valv- och väggytorna är i sin helhet dekorerade med efterreformatoriska kalkmålningar, i en övervägande gulröd nyans. Väggfälten har med schablonerade bårder indelats i tavlor, i vilka evangelierna avbildats. Valvribborna omges av slingornament.

Såväl i mittgången som i sidogångar ligger skurgolv av breda bräder, spikade uppifrån, täckta med röda gångmattor. Den slutna bänkinredningens golv är upphöjt. Bänkfasaderna från 1852 har gråmarmorade fyllningar, bruna ramstycken, samt rödsvarta ramlister. Två obelisker med facklor kröner de främre bänkskärmarna.

I väster finns en orgelläktare på sex fyrkantiga, fasonerade pelare i trä, samt spegelindelat, svagt laserad barriär.

Orgelfasaden i barockstil är målad i en blågrå nyans, med förgyllda lister. Söder om orgeln finns fem benvita bänkrader. Läktarens tak har en hyvlad panel med dekorativt måleri.

Kyrkans kalkmålningar har daterats till 1550-talet. Efter att ha överkalkats 1774 blev de åter framskrapade och restaurerade vid omgestaltning 1917-18, ledd av Sigurd Curman. Bänkfasadernas färgsättning anpassades till kalkmålningarna. Pyramiderna som kröner de främre bänkskärmarna tillverkades 1727-29. Orgeln byggdes av Matthias Swalberg 1769, var ersatt av en annan 1900-1966, därefter återuppsatt - digitalfoto Sven-Erik Nylander

Predikstolen från mitten av 1600-talet tillhörde ursprungligen Vadstena hospitals kyrka. Den överfördes till Vika 1918 – Digitalfoto Sven-Erik Nylander

Vid södra väggen är predikstolen infäst, med korg från mitten av 1600-talet, marmorerad i grått med ornament i gult mot blå botten i fyllningarna, uppläggningar i grönt och andra färger i listerna.

Norra sidokapellet, ”kuren”, används som dopplats, med dopfunten centralt uppställd på ett tre trappsteg högt kalkstenspodium. Ett halvt kupolvalv är slaget och golvet består av tegel med kalkstensfris. Utmed väggarna finns fasta bänkar, målade i stenimiterande nyans. En bevarad bänklucka från 1653 har infogats.

Korets golv ligger två steg högre, belagt med kalksten och gravhällar. Altarringen är indelad med speglar marmorerade i rosa, mörkgrått och blått. Altaret är tegelmurat, putsat och freskomålat i en röd ton som anknyter till väggarnas kalkmålningar, samt täckt av en kalkstensskiva med fem inhuggna kors. På dess bakkant sitter en skulpterad predella, underbyggnaden för ett medeltida altarskåp med enkla flygeldörrar. Bakomvarande fönster har en rikt profilerad omfattning och en stor glasmålning i grisaille, vilken omsluter fem medeltida, målade rutor.

Altarskåpet från 1400-talets senare hälft räknas till kyrkans ursprungliga inredning. Det är inhemskt arbete, möjligen från Johan Målares verkstad i Stockholm. Altaret murades 1917-18. Altarringen kom på plats 1774-76, samtidigt som korfönstret fick sin putsprofilerade omfattning. Digitalfoto Rolf Hammarskiöld

På korets norra sida leder en spegeldörr med fyra fyllningar in till *sakristian*. Den täcks av två kryssvalv och har skurgolv med tegelfris. På östra sidan finns ett litet altarbord uppställt. Från koret utgår även en tegelmurad trappspindel till *gapskullen*, med stjärnvalv, tegelgolv och en spetsbågig valvöppning mot koret. Öster om *gapskullen* finns ett litet bibliotek.

Sakristian – digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Framför *gapskullen* var en läktare utbyggd fram till 1763. Därefter var *Gapskullens* valvöppning förbyggd fram till 1917.
Digitalfoto Rolf Hammarskiöld

Byggnadshistorik

Vika kyrka uppfördes sannolikt under 1400-talets senare hälft och ersatte då en föregångare i trä. Bygget har förknippats med Marquard Olofsson i Kniva. Ursprungligen omfattade kyrkan långhus med kur/sidoskepp mot norr, samt en sakristia, mindre än den nuvarande. Väggarna murades nertill av gråsten, längre upp av tegel med dekorativa inslag.¹ Portalerna i söder och väster fick formstensomfattningar. De ursprungliga fönstren var smalare än nu och hade färgat glas, varav fem rutor bevarats till våra dagar. Yttertakets var sannolikt redan då spåntäckt och tjärat. Över kyrkorummet slogs stjärnvalv av tegel. Altarskåpet ingick sannolikt i kyrkans ursprungliga inventarium, liksom en rad träskulpturer. Vid sidan av högaltaret fanns flera sidoaltare, varav två i norra kuren.

¹ Enligt antaganden av bland andra professor Sigurd Curman och lokalhistorikern Arndt Johansson skall kyrkans ytterväggar från början ha varit oputsade, som i Torsång. Mot detta talar en undersökning 1974 av Riksantikvarieämbetets byggnadsminnesavdelning, som hävdar att ytterväggarna alltid varit putsade.

Omkring 1500 tillbyggdes vapenhuset mot söder, i liv med långhusets västra gavel. Samtidigt utvidgades sakristian västerut, varvid en del av norra sidokapellet, ”kuren”, togs i anspråk. Dopfunten av uppländsk kalksten anskaffades. I mitten av 1500-talet borttogs kyrkans sidoaltare, till följd av reformationen. Valv och väggar fick sina kalkmålningar, vars protestantiskt präglade motiv anknyter till den illustrerade andliga litteraturen vid denna tid.

Kyrkans tidigast kända orgel installerades 1614. Den placerades på ”gapskullen” norr om koret. Från 1631 är första uppgifterna om en bänkinredning, varav delar bevarats till våra dagar. I en visitation 1634 redovisades att predikstol anskaffats. Vapenhusets draperier och girlander målades 1683.

Sakristian utvidgades österut 1763, samtidigt som gapskullens valvöppning mot koret sattes igen med bräder, för att senare muras igen. Ett orgelverk med fasad i barockstil installerades 1769 på västra läktaren.

En mer genomgripande ombyggnad vidtog 1774-76. Dessa år miste kyrkan mycket av medeltidens gestaltning, till förmån för en ny tids former och uttryck. Dekorativa blindingar och rundbågsfriser doldes under en heltäckande fasadputs – möjligen hade fasadmurarna varit oputsade dessförinnan. Fönsteröppningarna höggs upp till nuvarande storlek och runt östra gavelns fönster sattes en profilerad ram av gips. Fönsterbågar av trä med blyinfattat glas sattes in. Kyrkorummets kalkmålningar överkalkades och en rad medeltida träskulpturer flyttades upp till sakristians övervåning som gjordes otillgänglig. Trappan som fört dit byggdes om till uppgång för en ny predikstol i barockstil – södra sidans predikstol borttogs och såldes senare till Bingsjö kapell. I koret revs det medeltida altaret. Ersättande murade altare kläddes in med dekorativ stuck. Altarskåpet flyttades till kuren/norra sidokapellet och till ny altarprydnad togs ett omgjort triumfkrucifix som förut hängt i triumfbågen.

Vid en reparation 1825 insattes södra sidans fönster med spröjsverk av trä – däremot behölls norra och östra sidans fönster med blyinfattade rutor. Ny bänkinredning byggdes 1852 av snickaren Göran Jansson från Torsång, fast delar av 1600-talets bänkar sparades och återanvändes. 1891 ersattes det murade altaret av ett enklare, utfört i trä. På detta ställdes en gipsreplik av danske skulptören Thorvaldsens kända Kristusskulptur. Dessutom uppsattes tre tavlor i relief. En orgel i nygotik installerades 1900, medan den tidigare från 1769 såldes.

Kyrkorummet fotograferat omkring sekelskiftet 1900, då altaret dominerades av en Kristusskulptur, ställd på tre tavlor i relief, dels en replik av Leonardo da Vincis ”Kristus instiftar nattvarden” dels symboler för evangelium och lagen. Dåvarande predikstolen i barockstil hade tillverkats 1774-76 av snickarmästare Holmgren. Valv, väggar och inredningssnickerier var i huvudsak vita - digital kopia av foto i kvrkans arkiv

Nyss beskrivna altarpuppas med Kristusskulptur varade bara 26 år - till 1917, då en stor omgestaltning under professor Sigurd Curmans ledning vidtog. Hela golvet lades om, bänkinredningen fick sin nuvarande målning och kompletterades med obelisker från 1600-talet. Valvens och väggarnas kalkmålningar framskrapades och restaurerades. Gapskullen över sakristian återöppnades och de medeltida träskulpturer som varit gömda sedan 1776 togs fram. Norra sidokapellet iordningställdes till dopplats. Koret återfick ett murat altare och altarskåpet flyttades tillbaka till sin ursprungliga plats. En ny glasmålning komponerad ihop med fem medeltida rutor sattes i korets fönster. 1776 års predikstol passade illa i det omgestaltade kyrkorummet och ersattes därför med en predikstol från 1650-talet, som tillhört Vadstena hospitals kyrka. Bänkinredningen färgsattes i grå och bruna nyanser för att bättre harmoniera med de restaurerade kalkmålningarna.

Orgeln i nygotik från 1900 borttogs 1966 och istället återinstallerades den tidigare orgeln från 1769, tillverkad av Matthias Swahlberg. Den hade varit i bruk på annat håll, men köpts tillbaka av församlingen.

Vid en stor yttre renovering 1974 återställdes blindingar och rundbågsfriser i kyrkans fasader. Församlingen önskade även riva ner fasadputsens och låta gråstensmurarna vara frilagda, så som många antagit att de från början varit. Riksantikvarieämbetet ställde sig dock avvisande, efter en byggnadsundersökning som tydde på att fasadmurarna alltid varit putsade.

Sedan dess har en inre målerirestaureering skett 1976, fönsterrenovering 1995-96 och fasadrenovering 2002. Insatserna har inte medfört utseendemässiga förändringar.

Kulturhistorisk karakteristik och bedömning

Vika kyrka har i huvudsak sin medeltida form bevarad. Portaler, tegelfriser och vågräta, putsade band visar att den tillhör en arkitekturriktning som härskade i Dalarna och Västmanlands östra delar. Det genuina intrycket förstärks av att sadeltaket förblivit spåntäckt och att två medeltida fönsteröppningar bevarats. Övriga fönsteröppningar fick dagens form och storlek vid ombyggnad 1774-76. Norrsidans fönstersnickerier med blyinfattat glas är bevarade sedan denna tid, medan södra sidans fönstersnickerier utbyttes 1817.

Kyrkorummet präglas av sina medeltida stjärnvalv med efterreformatoriskt måleri, förmodligen från mitten av 1500-talet. Intrycket av autenticitet förstärks av att gapskullen norr om koret finns kvar, liksom en rad medeltida träskulpturer och ett altarskåp. Understrykas skall att denna historiska atmosfär i hög grad är resultatet av restaureringen 1917-18, ledd av professor Sigurd Curman. Förutsättningarna för att återskapa ett äldre utseende var i detta fall ovanligt goda.

Framträdande inslag från 1700-talet är orgeln i barockstil, altarringen och korfönstrets profilerade omfattning i gips. Den slutna bänkinredningen som byggdes 1852 motsvarar till sin utformning 1600- och 1700-talens.

Vid 1917-18 års restaurering murades altaret med freskomålning, bänkfasaderna fick sin nuvarande färgsättning och de grisaillemålade rutorna sattes in i korets fönster. Dessa nytillskott underordnades den befintliga gestaltningen och har med tiden fått sådan patina att de upplevs som äldre än de faktiskt är. I syfte att återge kyrkorummet ett äldre utseende insattes också predikstolen från 1650-talet, vilken har tillhört Vadstena hospitals kyrka och påminner om den Vika hade från 1630-talet fram till 1774.

Att särskilt tänka på i förvaltning och användning av kyrkan och kyrkomiljön:

- Bevarade medeltida murverk är omistliga, liksom återstående medeltida takstolar.
- Vika kyrka har en av stiftets få bevarade gapskullar
- Kyrkan besitter en ovanligt rik uppsättning medeltida inventarier, däribland altarskåpet och en rad träskulpturer
- Kyrkorummets efterreformatoriska målningar tillhör stiftets bäst bevarade i sitt slag.
- Vapenhusets draperimålningar är välbevarade exempel på 1600-talets kyrkokonst.
- Bevarade fönster från 1700- och 1800-talen är av stort byggnads- och hantverkshistoriskt värde, liksom ingångsdörrarna.
- Läktarorgeln har fasad och ett verk som till sina äldsta delar är från 1769
- Kyrkorummet framstår i sitt befintliga skick som ett av de bästa och minst förändrade exemplen på Sigurd Curmans restaureringskonst.

- I bisättningshuset från 1893-94 finns en intressant samling fast inredning från 1700- och 1800-talen, som tidigare fanns i kyrkan. Den återspeglar på ett tankeväckande sätt vilka förändringar kyrkorummet genomgått.
- Kyrkogården måste inventeras, för klassificering av de kulturhistoriskt mest värdefulla gravvårdarna.

Redaktionella uppgifter

Inventeringsperiod: februari, april 2006

Fältinventering: Rolf Hammarskiöld, Västerås stift

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning: Rolf Hammarskiöld, efter samråd med referensgrupp utsedd av Västerås stift

Sammanställning: Rolf Hammarskiöld, Västerås stift

Rapporten färdigställd: 2006-12-29

Källor och litteratur

Otryckta källor

Riksantikvarieämbetets antikvarisk-topografiska arkiv (ATA):

- Skrivelse 1974-09-19, dnr 1588, angående kyrkans ursprungliga utseende
- Skrivelser angående orgelinstallationen 1966 (Dalarnas fornminnes och Hembygdsförbund 1-2/10 1957, byggnadsstyrelsens tillstånd 8/1 1964, A Magnussons orgelbyggeri 28/8 1965)

Västerås stifts arkiv (VS):

- Västerås domkapitel E IV a; 93 a, protokoll från möte i sockenstugan den 25/7 1631, angående bänkdelen
- Västerås domkapitel E IV a; 93 a, Extrakt av kyrkoräkningarna 1680-83
- Västerås domkapitel F III a; 39 inventarium 10/6 1899

Litteratur

Ahlberg, Hakon och Björklund, Staffan: Dalarnas kyrkor i ord och bild - Förlag: Staffan Björklund 1996

Curman, Sigurd: Vika kyrka/Svenska turistföreningens årsskrift 1926, s 149-167/

Garfvé, Axel: Vika kyrka och Dalarnas äldsta "biblisk historia"/Julbok för Västerås stift – Västerås 1919, s 4-62/

Inventarium över svenska orglar, 1990: 1, Västerås och Karlstads stift, redigerad av Tore Johansson – Förlag Svenska orglar, Tostared 1990

Sjögren, Josef: Orgelverken i Västerås stift – En historisk översikt 1952, Nordiska museet/Stockholm 1952

Sveriges kyrkor – Konsthistoriskt inventarium, Dalarna - band 1, häfte 2. Falun, av Gerda Boëthius, s 150-217 – Stockholm 1920

Övriga tryckta källor

Artiklar om 1917-18 års förnyelse, Falu - Kuriren 1917-04-16 och Tidning för Falu län 1918-06-20

Artikel om 1974 års yttre renovering, införd i Dala - Demokraten 1974-04-09

Artikel om 1976 års rengöring av kalkmålningar, införd i Dala - Demokraten 1976-06-03

Sammanställning av viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1450-1500	Nybyggnad Specifika inventarier - altarskåp	<p>Vika kyrka uppfördes sannolikt på Marquard Olofssons tid (Storgården i Kniva).</p> <p>Ursprungligen bestod den av långhus med sidokapell mot norr, samt en sakristia som tillhört en äldre föregångare på platsen.</p> <p>Väggarna murades nertill av gråsten, i gavelrösten av tegel, delvis dekorerade friser.</p> <p>Fasaderna kröntes med profilerade tegellister utefter långsidorna, samt gavelrösternas sidor av stigande bågfriser. (Enligt tidigare antaganden av bland andra professor Sigurd Curman skall kyrkans ytterväggar från början ha varit oputsade, som i Torsång. Mot detta talar undersökning 1974 av Riksantikvarieämbetets byggnadsminnesavdelning)</p> <p>De ursprungliga fönstren var betydligt smalare än nu. Portaler i söder och väster fick formstensomfattningar. Den västra fick rundstavar, språng och hålkäl av dels glaserat grönrött tegel, dels rött oglaserat. Den södra fick vartannat skift mörkglaserat och vitstrukna fogar.</p> <p>Yttertaget var sannolikt alltifrån början täckt med spån och tjärat.</p> <p>Över kyrkorummet var redan från början täckta med stjärnvalv av tegel (därför inga sköldbågar). Valven gjordes 1½ sten tjocka, murpelarna smala, profilerade med trekantig grundplan. Valvstrålarna fick avfasade hörn och stiger från i tegel och puts utförda kariatydansikten med stripigt hår, rundade kinder samt dels målade, dels plastiska huvudbonader.</p> <p>Sakristian fick en övervåning med kryssvalv. Kyrkorummet hade från början flera sidoaltare.</p> <p>Till kyrkans ursprungliga inventarium hör ett altarskåp, med många helgonbilder och tre ljusstavar. (inhemskt arbete, möjligen från Johan Målares verkstad i Stockholm)</p> <p>I fönstren fanns målat glas. Till våra dagar har fem rutor bevarats, (en avbildar korsfästelsescenen och en annan avbildar ätten Stjärnas vapen)</p>		<p>Forssman, s 134</p> <p>Sveriges kyrkor, s 155-158, 217</p> <p>ATA: skrivelse 1974-03-19, dnr 1588</p>
1500 (ca)	Nybyggnad – vapenhus Ändring – ombyggnad, stomme Specifika inventarier - dopfunt	<p>Vapenhus byggdes till mot söder, i liv med långhusets västra gavel.</p> <p>Sakristian utvidgades västerut, så att en del av norra sidokapellet, ”kuren”, införlivades med sakristians över- och nedervåning.</p> <p>Dopfunt av uppländsk kalksten anskaffades, huggen i två block som motsvarar cuppa och fot. Cuppan är tiokantig med rosetter, stjärnor och hexagram i relief med insänkt botten. Foten avslutas av en bandflätning prydd vulst och är försedd med en halvpalmettranka.</p>		Sveriges kyrkor, s 208, 217

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1550-t	Arkitektur - bunden utsmyckning – måleri, interiör	Kyrkans sidoaltare avlägsnades, till följd av reformationen. Valv och väggar smyckades med kalkmålningar, där den klara röda färgen överväger. Korets väggar indelades i rektangulära fält skilda av bårder av rankor och schabloner. I fälten avbildades evangelistsymbolerna i stående stora figurer (änglar) Målningarnas innehåll är strängt protestantiskt, efterbildningar av träsnitten i det tyska verket ”Rationarum Evangelistarum” Korets valv dekorerades figurativt måleri (änglar, apostlar) övriga valv helt av ornament, S-formigt vridna bladrankor, ibland omslutande dekorativa figurer och ansikten. På korets väggar avbildades evangelisterna Matteus – ängeln, Markus – lejonet, Lukas – tjuren, Johannes – örnen. I ”kuren” målades ornament med dekorativa figurer (kvinnorna vid graven, Tomas tvivlaren)		ATA: Brev från Dr L Volkman, Leipzig Curman, s 155-160 Sveriges kyrkor, s 169-185, 217
1600-t	Ändring – ombyggnad, port Nybyggnad	Nya ingångsdörrar insattes, klädda med kälspåntade och snedrutade bräder		Sveriges kyrkor, s 157
1614	Fast inredning – orgel	Kyrkans tidigast kända orgel byggdes	Paul Müller	Inventarium, s 34 Sveriges kyrkor, s 208
1623		Tidigaste tillfället då takryttare finns omnämnd var i visitationsprotokollet 1623		Sveriges kyrkor, s 158
1626		Klockstapel uppfördes, med återanvändande av virke från en tidigare befintlig. Ursprungligen stod stapeln öppen, med spånklädda master.		ATA: Märkvärdigheter i Vika och Hosjö (E C Köppen, kyrkoherde)
1631		Tidigaste uppgiften om bänkinredning finns i domkapitlets arkiv, protokoll daterat den 25 juli 1631.		VS: E IV a; 93a
1634	Fast inredning – predikstol	Vid visitation 1634 uppgavs att kyrkans predikstol var nyanskaffad		Sveriges kyrkor, s 204
1653	Fast inredning – bänkinredning	Bänkinredningen förnyades (Den är borta idag, men en del av bänkfasaderna har återanvänts till skrank framför gapskullen och en bänk i koret)		Sveriges kyrkor, s 204-205
1683	Arkitekturbund en utsmyckning – måleri, interiör	Vapenhusets väggar dekorerades (sannolikt) med sina alltjämt befintliga draperier och fruktgirlander Runt kyrkans fönster målades draperier Predikstolen målades En läktare byggdes i västra änden		Sveriges kyrkor, s 204 VS: E IV a; 93a, räkenskaper 1680-1683
1684		Första gången omnämnt att ett korskrank var uppställt mellan kor och långhus.		Sveriges kyrkor, s 195
1702	Vård/underhåll	Klockstapeln inkläddes med bräder		Sveriges kyrkor, s 150
1724-25	Fast inredning – orgel	Orgelverket reparerades	J N Caman och Johan Petri Roos	Inventarium, s 34

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1725	Rivning	Takryttaren revs, då den ansågs bristfällig. Någon ersättande uppfördes inte. Fundamentet efter takryttaren finns kvar på kyrkvinden.		Sveriges kyrkor, s 158
1727-29	Arkitekturbunden utsmyckning	Korskranket revs På de främre bänkskärmarna uppsattes istället ett genombrutet bildhuggeriarbete och två pyramider, med gråblå marmorering.		Sveriges kyrkor, s 197
1763	Ändring – ombyggnad, sakristia	Sakristian utvidgades österut, varvid dess östra mur revs (låg i liv med korets gavelmur) Valvöppningen mellan kor och gapskulle sattes igen med bräder.		Sveriges kyrkor, s 162-163
1769	Fast inredning – orgel	6-stämmig orgel installerades på västra läktaren.	Matthias Swahlberg och Nils Söderström	Inventarium, s 34
1774-76	Ändring – ombyggnad, fönster Fast inredning – altare, predikstol	Stor ombyggnad: Fönsteröppningarna högs upp till nuvarande form och storlek. Korfönstret fick en profilerad ram av gips. Fasaderna putsades (?) och vitkalkades I takfoten murades taklister med enkla profiler, istället för en tidigare list av formtegel Kyrkorummets kalkmålningar (1550-tal) överkalkades Gapskullens valvöppning murades igen och sångläktaren framför revs. Trappan dit byggdes om till predikstolupp gång. Ny predikstol sattes upp på norra sidan, i barockstil, ornerad med rocailleornament i relief på korg och tak. (Den tidigare predikstolen såldes 1795 till Bingsjö kapell) Ett nytt altare murades av tegel och kläddes med stuck (ett medeltida tegelaltare blev ”i grund nedbrutet”) Altarskåpet flyttades till kuren/norra sidokapellet och som ny altarprydnad togs det medeltida, omgjorda triumfkrucifixet. En rad medeltida träskulpturer avlägsnades från kyrkorummet och flyttades upp på vinden över sakristian. Kyrkan återinvigdes på Allhelgonadagen 1776	Snickarmästare Holmgren (predikstolen)	Curman, s 152, 155 Garfvé, s 61 Sveriges kyrkor, s 152, 158 163-164, 189
1825	Ändring – ombyggnad, fönster	Södra sidans fönster reparerades och fick då nya bågar med spröjsverk av trä		Sveriges kyrkor, s 154
1852	Fast inredning - bänkinredning	Ny, sluten bänkinredning byggdes. Bänkfasaderna var ursprungligen vitmålade. (Några av den gamla bänkinredningens skärmar tillvaratogs)	Snickare Göran Jansson, Torsång	Sveriges kyrkor, s 204
1891	Fast inredning – altare Arkitekturbunden utsmyckning – skulptur, interiör	1700-talets murade altare ersattes av ett enkelt dekorerat altare i trä Som altarprydnad uppsattes en gipsreplik av Thorvaldsens Kristusskulptur. (Krucifixet som fanns där förut blev flyttat till norra sidokapellet och altarskåpet flyttades ut till vapenhuset) Dessutom uppsattes tavlor i relief av Leonardo da Vincis ”Kristus instiftar nattvarden” och symboler för evangelium och lagen	Bildhuggare A Gustaf Eriksson	Garfvé, s 54 Sveriges kyrkor, s 189 VS: F III a; 39 inventarium 10/6 1899

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1893	Nybyggnad	Gravkor uppfördes på kyrkogårdens västra del, mitt för stora gången. Ingångsdörren togs upp mittemot kyrkans västport. Koret hade utrustats med en järnkamin. En källare fanns utgrävd.		VS: F III a; 39 inventarium 10/6 1899
1900	Fast inredning – orgel	10-stämmig orgel installerades, efter donation av godsägare Nisser på Rottneby och Lövåsen.. Orgelfasaden utfördes i imiterad gotik. Den tidigare orgeln (1769) såldes.	E A Setterquist & son, Örebro	Inventarium, s 34
1917-18	Ändring – ombyggnad, interiör	<p>Stor upprustning påbörjades våren 1917</p> <p>I västra porten återinsattes gammal pardörr med rutpanel (förvarad i vedboden)</p> <p>Gapskullen över sakristian återöppnades, de medeltida träskulpturerna som varit gömda sedan 1776 togs fram och placerades åter i kyrkorummet.</p> <p>På gapskullen lades tegelgolv och ett nytt valv slogs, likt det som ursprungligen varit där</p> <p>Kyrkans trägolv bibehölls, med kompletteringar där kaminer stått</p> <p>Korets golv blev omlagt, varvid gravar påträffades</p> <p>Ingångsdörrarna tjärades</p> <p>Bänkinredningen ommålades i kastanjebrun nyans, rödsvarta ramlister (”nävmålning”)</p> <p>Fönstren försågs med inre bågar</p> <p>Korfönstret fick ornamentala glasmålning i grisaille, vilken omsluter fem rutor med medeltida glasmålningar</p> <p>Kyrkorummets kalkmålningar skrapades fram och restaurerades. De nya partierna omslöt av blyertsritsar och omfattades med kartuscher med berättelse om utförda arbeten.</p> <p>Nytt altare byggdes, murat av tegel, putsat och marmorerat i rött och grått, samt täckt av kalkstensskiva med fem kors, kring det mellersta finns inskriften ANNO DNI MCMXVIII (Utförd 1917)</p> <p>Altarskåpet återfick sin plats på högaltaret och alla helgonbilder återuppställdes.</p> <p>Predikstol från 1650-talet uppsattes vid korets södra vägg. Den tillhörde Vadstena hospitalskyrka, men hade med kunglig maj t:s tillstånd deponerats i Vika.</p> <p>Korgens målning, från 1700-talets förra hälft, består av grå marmorering med ornament i gult mot blå botten i fyllningarna, uppläggningar i grönt med flera färger på listerna. Predikstolen fick ny trappa med räcke</p> <p>Bänkinredningen målades brun med gråmarmorerade fyllningar och röda lister. På de främsta bänkskärmarna återuppsattes pyramider från den tidigare bänkinredningen</p> <p>Orgelfasaden marmoreras</p> <p>Norra sidokapellet iordningställdes till dopplats, med dopfunten centralt på en upphöjning av kalksten</p> <p>Luftburen centralvärme installerades</p> <p>Kyrkan återinvigdes på Midsommarafton 1918 (Sammanlagd kostnad: 35 000)</p>	<p>Professor Sigurd Curman Byggmästare Norgren, Hosjö Snickarmästare Fredén, Vika</p> <p>C L Lundin, C Lindgren (måleri restaurering) Artist Filip Månsson (dekorationer)</p>	<p>Curman, s 165-167 Garfvé, s 61</p> <p>ATA: Restaureringsförslag, september 1915</p> <p>Sveriges kyrkor, s 154, 157, 162, 169, 189, 197, 203-204</p> <p>F K 1917-04-16 Tidning för Falu län 20/6 1918</p>

Årtal	Händelse	Kommentar	Upphovsman	Källa
1928	Ändring – kyrkogård	Kyrkogården utvidgades		VS: E V a; 36 ämbetsberättelse 1943-49
1937	Teknisk installation – värme	Ny värmeanläggning installerades. Befintlig kalorifer borttogs och istället valdes ny vedpanna och vattenburen värme.	Hajlens konstruktions - byrå	ATA: Beskrivning 1936-09-10 VS: E V a; 36 ämbetsberättelse 1943-49
1939	Teknisk installation – värme	Kyrkans två år gamla vedpanna kompletterades med oljeeldningsanläggning		E V a; 37, 1955-61
1958-59	Vård/underhåll	Klockstapeln genomgick stor upprustning, då betongfundament göts under stolparna.		ATA: Rapport 3/1 1972 VS: E V a; 37, ämbetsberättelse 1955-61
1960	Vård/underhåll	Gravkapellet genomgick större upprustning		VS: E V a; 37, ämbetsberättelse 1955-61
1966	Fast inredning - orgel	22-stämmig orgel installerades, med återanvändande av fasad och stämmor från den orgel som fanns i kyrkan åren 1769-1900 (Matthias Swalberg).	A Magnussons orgelbyggeri	Inventarium, s 34 ATA: skrivelser
1974	Vård/underhåll	Taket blev omlagt med nya spån		FK 1976-06-03
1974-75	Ändring restaurering, exteriör	Yttre renovering; fasaderna lagades och avfärgades Sengotiska nischer och orneringar frilades på gavelröstena. Diskussion uppstod om fasadmurarna skulle friläggas från befintlig fasadputs Fasadrenoveringen var helt avslutad i december 1975	Arkitekt Åke Temnerud, Borlänge	DD 1974-04-09 FK 1976-06-03
1976	Vård/underhåll	Fönstersnickerierna ommålades med alkydolfjärg Kyrkorummets muralmålningar rengjordes med gomma pane Bänkinredningen ommålades Kyrkan återinvigdes pingstdagen 1976	Konservator Evald Håkansson	Dalarnas museum: Rapport 1997-01-14 Dalabygden 1976-06-11 FK 1976-06-03
1995-96	Vård/underhåll - exteriör	Fönstersnickerierna renoverades Yttre bågar lagades där så krävdes med trä, bly och glas, samt målades med linoljefärg. Skyddsglasat framför korets fönster borttogs då det missfärgats. Istället insattes ett 6 mm lamellglas	Målarvärd Erling Forslund	Dalarnas museum: Rapport 1997-01-14
1997	Vård/underhåll	Altarskåpet restaurerades		ATA: Konserverings - rapport 1998-02-01
2002	Vård/underhåll - exteriör	Fasaderna högtryckstvättades och plastfärgsfläckar skrapades bort. Lagningar skedde med kalkbruk (Optiroc serpo 142) pigmenterad Guldocker 94:1, enligt RAÄ:s provsamling. Sockeln blev endast rengjord. Solbänkarna av plåt skrapades varsamt och ommålades med linoljefärg (Uula)	Tremans fasad AB, Hedemora	Dalarnas museum: Rapport 2002-22-21, dnr 85/02